

557 3/2
MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL
Commission du Travail des Femmes
Secrétariat

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
Commissie Vrouwenarbeid
Secretariaat

AVIS N° 15/2 du 26 mars 1979

sur une demande de dérogation intro-
duite par le Ministre de la Justice
pour les officiers et agents de la
police judiciaire.
(Loi du 4 août 1978 - article 122).

ADVIES NR. 15/2 van 26 maart 1979

betreffende een verzoek tot afwijking
ingediend door de Minister van Justitie
voor de officieren en de agenten van de
gerechtelijke politie.
(Wet van 4 augustus 1978 - Artikel 122).

AVIS N° 15/2 DU 26 MARS 1979 SUR UNE DEMANDE DE DEROGATION INTRODUITE PAR LE MINISTRE DE LA JUSTICE POUR LES OFFICIERES ET AGENTS DE LA POLICE JUDICIAIRE (Loi du 4 Août 1978, article 122).

ADVIES NR. 15/2 VAN 26 MAART 1979 BETREFFENDE EEN VERZOEK TOT AFWIJKING INGEDIEND DOOR DE MINISTER VAN JUSTITIE VOOR DE OFFICIEREN EN DE AGENTEN VAN DE GERECHTELIJKE POLITIE.
(Wet van 4 augustus 1978 - artikel 122)

Le 15 janvier 1979, le Ministre de l'Emploi et du Travail a demandé l'avis de la Commission du Travail des Femmes sur une demande de dérogation introduite par le Ministre de la Justice pour le recrutement d'officiers et d'agents judiciaires près les parquets.

Op 15 januari 1979 vroeg de Minister van Tewerkstelling en Arbeid het advies van de Commissie Vrouwenarbeid over een verzoek tot afwijking dat door de Minister van Justitie met het oog op de aanwerving van gerechtelijke officieren en agenten bij de parketten, werd ingediend.

- LE MINISTRE DE LA JUSTICE constate que l'application pure et simple du Titre V de la loi du 4 août 1978 aurait pour conséquence d'ouvrir la police judiciaire aux femmes à tous les postes, alors qu'actuellement la loi du 7 avril 1919 modifiée par la loi du 21 août 1948 permettait le recrutement des femmes uniquement dans un cadre spécifique, en les affectant spécialement à la recherche des infractions contraires aux moeurs dont des femmes ou des enfants sont auteurs victimes ou témoins.
Sur cette base un cadre spécifique avait été créé uniquement près le parquet de Bruxelles.

- DE MINISTER VAN JUSTITIE constateert dat de eenvoudige toepassing van titel V van de wet van 4 augustus 1978 tot gevolg zou hebben dat bij de gerechtelijke politie alle betrekkingen voor de vrouwen zouden opengesteld worden terwijl thans de wet van 7 april 1919, gewijzigd bij de wet van 21 augustus 1948, de aanwerving van vrouwen enkel in een bijzonder kader mogelijk maakte door ze in het bijzonder te belasten met het onderzoek van inbreuken op de goede zeden die door vrouwen of kinderen begaan werden of waarvan ze slachtoffer of getuige waren.
Op deze basis werd enkel bij het parket van Brussel een speciaal kader opgericht.

Le Ministre, après avoir consulté le Comité régulateur des polices judiciaires, estime que ce cadre spécifique ne se justifie plus et que les missions dont il était chargé pourraient être confiées ainsi que d'autres tâches à des agents féminins, recrutés dans le cadre normal.

Na het Regelingscomité van de gerechtelijke politie te hebben geraadpleegd, meent de Minister dat het bijzonder kader niet meer gerechtvaardigd is en dat de taken waarmee het werd belast zowel als andere opdrachten zouden kunnen toevertrouwd worden aan vrouwelijke agenten die in het normaal kader werden aangeworven.

- A défaut de dispositions prise sur base de l'article 122 de la loi, le prochain recrutement d'agents judiciaires pourrait avoir pour effet, estime le Ministre d'amener un nombre pléthorique d'agents judiciaires féminins et de compromettre ainsi l'efficacité de certains services. Ce risque est d'autant plus grand que provisoirement ils ne pourraient travailler la nuit.

- Bij ontstentenis van maatregelen die op basis van art. 122 van de wet werden genomen, zou volgens de Minister de volgende aanwerving van gerechtelijke agenten tot gevolg kunnen hebben dat een groot aantal vrouwelijke gerechtelijke agenten in dienst worden genomen zodat de afdoende werking van bepaalde diensten in het gedrang zou komen. Dit risico is des te groter aangezien zij voorlopig 's nachts niet zouden kunnen werken.

Or, de l'avis du Ministre de la Justice, bien que la compétence d'un officier judiciaire soit générale, il n'est pas concevable qu'un chef de corps confie n'importe quelle mission à un officier judiciaire féminin ce qui lui fait croire que le sexe constitue une condition déterminante pour l'accès aux emplois d'officiers et d'agents judiciaires près les parquets en raison de la nature et des conditions de leur exercice et que dès lors il doit pouvoir être fait mention du sexe dans les conditions d'accès à ces emplois.

Comité régulateur, des polices judiciaires estime dans ces conditions que le pourcentage maximum d'agents féminins pourrait être fixé à 5 % du cadre organique.

Il émet également le souhait que les agents féminins soient soumis en principe aux mêmes astreintes que les agents masculins notamment en ce qui concerne le travail au-delà des heures normales et le service de nuit.

Le Ministre de la Justice se rallie entièrement à ces propositions.

X
X X

La Commission du Travail des Femmes a chargé son Secrétariat de prendre contact avec le chef du personnel de la police judiciaire afin d'avoir des compléments d'information.

Les informations suivantes ont été recueillies :

Welnu, naar de mening van de Minister van Justitie, kan men zich niet voorstellen dat een korpoverste om het even welke opdracht zou geven aan een vrouwelijke gerechtelijke officier, hoewel de bevoegdheid van een gerechtelijke officier algemeen is, wat hem ertoe aanzet te denken dat het geslacht een doorslaggevende voorwaarde is voor de toegang tot de betrekkingen van gerechtelijke officier en agent bij de parketten zulks omwille van de aard van de omstandigheden waarin dit beroep wordt uitgeoefend. Vandaar ook dat in de toelatingsvoorwaarden voor deze betrekkingen naar het geslacht moet kunnen worden verwezen.

Het Regelingscomité van de gerechtelijke politie meent dat in deze omstandigheden het maximum aantal vrouwelijk agenten op 5 % van het personeelsbestand zou kunnen vastgelegd worden.

Het uit tevens de wens dat de vrouwelijke agenten in principe aan dezelfde verplichtingen worden onderworpen als de mannelijke collega's, namelijk wat het werk buiten de gewone uren en de nachtdienst betreft.

De Minister van Justitie staat volledig achter deze voorstellen.

X
X X

De Commissie Vrouwenarbeid heeft haar Secretariaat opgedragen contact op te nemen met de personeelschef van de gerechtelijke politie teneinde bijkomende inlichtingen in te winnen.

De volgende inlichtingen werden bekomen :

"Les tâches confiées à la police judiciaire sont multiples ; il n'existe de possibilité de spécialiser les agents que dans les grandes brigades, et par conséquent, un agent a en principe une compétence générale et peut être soumis à toutes les contraintes très lourdes du service.

Comme dans l'esprit des responsables, les femmes ne pourraient être chargées que de certaines missions, on ne peut envisager un recrutement égalitaire.

Par contre, d'après le chef du personnel, lorsque le Comité régulateur déclare que les femmes doivent être soumises aux mêmes astreintes que les agents masculins, il s'agit essentiellement des gardes de nuit et du week-end et non des mêmes tâches.

Un recrutement trop important d'agent féminins aboutirait dans ces conditions à mettre à charge des agents masculins toutes les missions dangereuses ou à haut risque ce qui est inadmissible.

Les épreuves de recrutement sont différentes, car les hommes et les femmes, les performances sont moins difficiles, et la taille exigée est de 5 cm en moins pour les femmes; le problème de la compatibilité de ces différences avec la loi du 4 août 1978 est soulevé".

X
X X

La Commission du Travail des Femmes, après avoir examiné cette demande de dérogation et l'argumentation présentée, a émis l'avis suivant :

"De taken die aan de gerechtelijke politie toevertrouwd worden zijn veelvuldig; slechts in grote brigades is het mogelijk de agenten te specialiseren. Een agent heeft bijgevolg een algemene bevoegdheid en hem kunnen alle zeer zware verplichtingen van de dienst opgelegd worden.

Aangezien volgens de verantwoordelijken de vrouwen slechts met bepaalde opdrachten kunnen worden belast, kan geen gelijke aanwerving gebeuren.

Wanneer volgens de personeelschef het Regelingscomité daarentegen verklaard dat aan de vrouwen dezelfde verplichtingen moeten opgelegd worden als aan de mannen dan gaat het in essentie om nacht- en weekendwacht en niet om dezelfde taken.

Een te belangrijke aanwerving van vrouwelijke agenten zou in die omstandigheden ertoe leiden dat de mannelijke agenten alle gevaarlijke en risicodragende opdrachten zouden krijgen, wat ontoelaatbaar is.

De recruiteringsproeven zijn verschillend voor mannen en vrouwen; zo ook zijn de prestaties minder lastig en de vereiste grootte is voor de vrouwen 5 cm minder; het probleem of deze verschillen in overeenstemming zijn met de wet van 4 augustus 1978, wordt gesteld."

X
X X

Na dit verzoek tot afwijking te hebben onderzocht, heeft de Commissie Vrouwenarbeid volgend advies uitgebracht :

./...

1. La Commission estime que la demande fait apparaître une confusion entre le principe de l'égalité d'accès des hommes et des femmes à l'emploi, et les conditions d'exercice de l'emploi.
2. Aucun élément de l'argumentation ne démontre que les femmes ne peuvent accomplir, en raison même de leur sexe, les tâches habituellement confiées aux agents et officiers de la police judiciaire : une femme peut comme un homme accomplir une filature, traquer un délinquant conduire un véhicule, constater une infraction, faire une enquête, s'exercer au maniement des armes, apprendre à se garder des coups.
3. Il apparaît cependant que les responsables de la police craignent a priori de confier certaines missions dangereuses aux femmes, et que là réside la cause des hésitations.

La Commission estime que c'est au moment de l'engagement que les conditions et exigences du travail, le contenu des tâches et les dangers qu'elles comportent doivent être clairement expliqués aux candidats et candidates; qu'il est évident que, bien informés de ces conditions, tous les hommes et les femmes ne seront pas désireux de s'engager dans une telle voie, et que les craintes d'un recrutement pléthorique d'agents féminins sont injustifiées.

Les femmes qui, en possession d'une information complète, s'orienteront dans cette voie, devront être clairement averties qu'elles seront astreintes aux mêmes tâches que les hommes.

1. De Commissie meent dat uit het verzoek een verwarring blijkt tussen het principe van gelijke toegang tot het beroep voor mannen en vrouwen en de voorwaarden inzake uitoefening van het beroep.
2. Uit geen enkel argument blijkt dat de vrouwen omwille van het geslacht de taken niet kunnen uitvoeren die gewoonlijk aan agenten en officieren van de gerechtelijke politie werden toevertrouwd : een vrouw kan zowel als een man iemand schaduwen, een misdadiger opsporen, een voertuig besturen, een inbreuk vaststellen, een onderzoek doen, leren met wapens omgaan, leren slagen afweren.
3. Het ziet er evenwel naar uit dat de verantwoordelijken van de politie bij voorbaat vreezen bepaalde gevaarlijke opdrachten aan vrouwen toe te vertrouwen en dat daar de oorzaak van aarzelingen ligt.

De Commissie meent dat op het ogenblik van de aanwerving de omstandigheden en vereisten van het werk, de inhoud van de taken en de gevaren die zij opleveren aan de kandidaten duidelijk moeten uiteengezet worden en dat het vanzelfsprekend is dat eens ze over die voorwaarden ingelicht werden, niet alle mannen en vrouwen die weg zullen willen opgaan en dat de vrees voor een zeer hoge aanwerving van vrouwelijke agenten ongegrond is.

De vrouwen die volledig geïnformeerd werden en toch in die richting willen gaan, moeten er duidelijk op gewezen worden dat zij dezelfde taken als de mannen zullen krijgen.

4. A cet égard, la remarque du Ministre de la Justice selon laquelle les agents judiciaires féminins ne peuvent travailler la nuit est erronée, puisque l'Arrêté royal du 24 décembre 1968 accorde aux travailleuses occupées dans les services judiciaires l'autorisation de travailler la nuit sans limitation. Par ailleurs, si les femmes doivent accomplir les gardes comme le demande le Comité régulateur, elles devront par le fait même accomplir toutes les tâches qui se présentent.

5. Il est toutefois évident que dans l'organisation du service, il appartient aux responsables de déterminer les agents, hommes ou femmes, les plus aptes à accomplir telle ou telle mission, en veillant à un encadrement adéquat, et en évitant les injustices à l'égard des uns et des autres.

A cet égard, il n'est pas juste de faire aux femmes des procès d'intention: chaque personne, homme ou femme, aspire aux meilleures conditions de travail possible et les hommes pas plus que les femmes ne désirent être exposés à des dangers. Chaque chef de service doit prendre ses responsabilités et doit connaître les limites des aptitudes de chacun de ses agents.

Les conditions et contraintes devant, de l'avis de la Commission du Travail des Femmes être identiques pour les hommes et les femmes, dans le respect de chacun, la fixation d'un quota est injustifiable.

7. La Commission estime que les agents féminins et masculins devraient recevoir un très bon entraînement physique et sportif dès le départ et que ceux qui ne sont pas capables de la supporter devraient être éliminés rapidement sans se faire d'illusions sur la poursuite d'une carrière.

4. In dit verband is de opmerking van de Minister van Justitie volgens welke de vrouwelijke gerechtelijke agenten 's nachts niet kunnen werken, fout, aangezien het koninklijk besluit van 24 december 1968 aan de bij de gerechtelijke diensten tewerkgestelde werknemers de toelating verleent zonder beperking 's nachts te werken. Ten andere, als de vrouwen wacht moeten doen zoals het Regelingscomité vraagt, dan zullen zij daardoor al alle taken die zich voordoen, moeten vervullen.

5. Het spreekt trouwens vanzelf dat bij de organisatie van de dienst de verantwoordelijken de mannelijke of vrouwelijke agenten aanduiden die voor een of andere taak het best geschikt zijn en er op toe zien dat er een afdoende omkadering is en dat onrechtvaardigheden tegen de enen of de anderen worden vermeden.

Het is in dit opzicht onrechtvaardig de vrouwen bepaalde bedoelingen in de schoenen te schuiven: iedereen, man of vrouw, streeft ernaar de best mogelijke arbeidsomstandigheden te verwerven en de mannen wensen niet meer dan de vrouwen aan gevaren te worden blootgesteld. Iedere dienstoverste moet zijn verantwoordelijkheden nemen en de beperkingen en capaciteiten van elk zijner manschappen kennen.

6. Daar volgens de Commissie Vrouwenarbeid de voorwaarden en verplichtingen voor mannen en vrouwen identiek moeten zijn, is uit respect voor iedereen, het vastleggen van een quotum ongerechtvaardigd.

7. De Commissie meent dat de mannelijke en vrouwelijke agenten van bij het begin een zeer goede fysieke training en sporttraining zouden moeten krijgen en dat zij die ze niet aankunnen, zouden moeten uitgeschakeld worden zonder dat ze zich over een carrière illusies zouden hoeven te maken.

8. La Commission a examiné également le problème soulevé par les différences de normes dans les épreuves physiques de recrutement.

Elle pense que ce problème doit être examiné dans une perspective globale; elle a en effet remarqué que ces normes diffèrent de police à police, et même de Commune à Commune et ne semblent donc être établies sur aucun critère scientifique.

La Commission se réserve le droit de revenir sur ce problème.

Elle considère que le critère à prendre en considération, est l'état de santé et l'aptitude physique désirés des candidats et qu'il convient de les vérifier selon un examen médical sérieux d'une part et des normes adéquates qui peuvent perdre de leur caractère formel d'autre part.

9. La Commission fait enfin remarquer que dans la police de la jeunesse, les agents féminins accomplissent les mêmes tâches que les agents masculins et que dans beaucoup de pays, les femmes sont occupées sur un pied d'égalité avec les hommes dans l'ensemble des polices.

X
X X

En résumé la Commission ne demande pas de privilège pour les femmes dans l'emploi mais l'égalité des chances, sur base d'une information objective du contenu des tâches.

Elle pense qu'une préparation psychologique des agents, tant féminins que masculins, à une conception équilibrée de l'égalité de traitement est nécessaire et demande que certains préjugés soient combattus par les responsables au plus haut niveau.

8. De Commissie heeft eveneens het probleem van het verschil in normen bij de fysieke proeven voor de aanwerving onderzocht.

Zij meent dat dit probleem in een algemeen perspectief moet worden onderzocht; zij heeft er inderdaad op gewezen dat deze normen verschillen van poliricorps tot politiecorps en zelfs van gemeente tot gemeente en dus op geen enkel wetenschappelijk criterium schijnen te berusten.

De Commissie behoudt zich het recht voor op dit probleem terug te komen.

Zij meent dat het te overwegen criterium de gezondheidstoestand en de lichamelijke capaciteiten van de kandidaten zijn en dat zij moeten geconstateerd worden op basis van een ernstig medisch onderzoek enerzijds en van afdoende normen anderzijds die hun formeel karakter kunnen verliezen.

9. De Commissie wijst er ten slotte op dat bij de jeugdpolitie de vrouwelijke agenten dezelfde taken vervullen als hun mannelijke collega's en dat in vele landen de vrouwen op voet van gelijkheid met de mannen in het ganse politienet tewerkgesteld zijn.

X
X X

Kortom, de Commissie vraagt geen voordelen voor de tewerkstelling van de vrouwen maar wel gelijke kansen op basis van een objectieve informatie over de inhoud van de opdrachten.

Zij meent dat een psychologische voorbereiding, van zowel vrouwelijke als mannelijke agenten, op een evenwichtige opvatting over gelijke behandeling noodzakelijk is en zij vraagt dat bepaalde vooroordelen door de verantwoordelijke personen op de hoogste niveau zouden worden bestreden.